

SPIS TREŚCI

Przedmowa	VII
------------------------	------------

CZĘŚĆ 1. FIZYKA W POLSCE DO 1795 ROKU

Rozdział 1. Pierwsze wieki	3
1.1. Szkoły i wykształcenie	3
1.2. Pierwsze uniwersytety	4
1.3. Podstawy fizyki. Arystotelesa	8
1.4. Witelon	9

Rozdział 2. Akademia Krakowska	13
2.1. Akademia dawna i odnowiona	13
2.2. Burydanizm w Akademii Krakowskiej.....	15
2.3. Mikołaj Kopernik i znaczenie jego reformy dla fizyki	16

Rozdział 3. Wiek XVII	21
3.1. Fizyka w czasach Galileusza, Gilberta, Kartezjusza, Keplera i Newtona	21
3.2. Akademia Krakowska.....	25
3.3. Szkoły i akademie zakonne	29
3.4. Gimnazja akademickie w Polsce	33
3.5. Valeriano Magni i jego eksperymenty z próżnią....	37

Rozdział 4. Wiek XVIII	42
4.1. Rozwój fizyki i jej społeczny odbiór w Oświeceniu	42
4.2. <i>Societas Physicae Experimentalis</i> w Gdańsku	46
4.3. Recepcja nowej filozofii w szkołach zakonnych i w Akademii Krakowskiej.....	51
4.4. Warszawa	58
4.4.1. Szkoła Rycerska	58
4.4.2. Towarzystwa naukowe.....	60
4.5. Komisja Edukacji Narodowej i jej reformy	62
4.5.1. Szkoła Główna Koronna.....	67
4.5.2. Szkoła Główna Litewska.....	72
4.6. Podręczniki fizyki w Polsce w XVIII wieku	77
4.7. Powstawanie polskiej nomenklatury fizycznej.....	92
4.8. Fizycy w Polsce wobec wielkich odkryć i idei fizycznych	94
4.8.1. Elektryczność.....	94
4.8.2. Balony	98
4.8.3. Atomy.....	99

CZĘŚĆ 2. POD ZABORAMI (1795–1918)

Rozdział 5. Od III rozbioru Polski do upadku Powstania Listopadowego (1795–1832)	105
5.1. Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk	106
5.2. Liceum Warszawskie	110
5.3. Fenomen Karola Kortuma	112

5.4. Fizyka w Wilnie, Krzemieńcu i Połocku.....	117
5.4.1. Uniwersytet Wileński.....	117
5.4.2. Liceum Krzemienieckie.....	125
5.4.3. Akademia Połocka.....	125
5.5. Królewski Uniwersytet Warszawski	126
5.6. Fizyka we Lwowie	132
5.7. Uniwersytet w Krakowie	133
5.8. Towarzystwo Naukowe Krakowskie	135
5.9. Wydawnictwa	136

Rozdział 6. Od upadku Powstania Listopadowego do zamknięcia Szkoły Głównej Warszawskiej (1832–1869)	141
6.1. Warszawa i Wilno	141
6.2. Kraków.....	145
6.3. Lwów	146
6.4. Zabór pruski	149
6.5. Szkoła Główna Warszawska	152

Rozdział 7. Od zamknięcia Szkoły Głównej Warszawskiej do odzyskania niepodległości (1869–1918)	159
7.1. Cesarski Uniwersytet Warszawski (1869–1915) ...	159
7.2. Towarzystwo Nauk Ścisłych w Paryżu.....	162
7.3. Zjazdy i korporacje polskich uczonych.....	162
7.4. Uczelnie we Lwowie	164
7.5. Uniwersytet Jagielloński	171
7.6. Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie	181
7.7. Marian Smoluchowski.....	181
7.8. Ludwik Silberstein.....	185
7.9. Maria Skłodowska-Curie	187
7.10. Dalsze polskie badania nad promieniotwórczością.....	192
7.11. Recepcja teorii względności przez fizyków polskich	199
7.12. Pierwsza wojna światowa. Powstanie wyższych uczelni w Warszawie	201
7.13. Próba podsumowania	205

CZĘŚĆ 3. FIZYKA W POLSCE W LATACH 1918–1939

Rozdział 8. Stare i nowe ośrodki fizyki	208
8.1. Kraków.....	209
8.1.1. Uniwersytet Jagielloński.....	209
8.1.2. Akademia Górnicza.....	211
8.2. Lwów	213
8.2.1. Uniwersytet Jana Kazimierza	213
8.2.2. Politechnika Lwowska.....	218
8.3. Poznań	222
8.4. Warszawa	229
8.4.1. Uniwersytet Warszawski	229
8.4.2. Politechnika Warszawska	243

8.4.3. Wolna Wszechnica Polska	249
8.4.4. Pracownia Radiologiczna TNW	249
8.5. Wilno	255
8.6. Rydzyna	259
8.7. Studia, studenci i wydawnictwa	260
8.8. Nauka i szkolnictwo wyższe a władze państwowe	266

Rozdział 9. Polskie Towarzystwo Fizyczne (PTF)	269
9.1. Towarzystwo Fizyczne w Warszawie	269
9.2. Powstanie PTF	270
9.3. Zjazdy PTF	274

Rozdział 10. Problematyka badań i wybrane osiągnięcia	287
10.1. Fizyka atomowa i molekularna	287
10.2. Pierwszy Międzynarodowy Kongres Luminescencji (1936)	290
10.3. Fizyka materii skondensowanej	293
10.4. Fizyka jądrowa	298
10.5. Promieniowanie kosmiczne	302
10.6. „Gwiazda Polski”	306
10.7. Fizyka teoretyczna	310
10.8. Kongres Nowe teorie w fizyce (1938)	317
10.9. Próba podsumowania	320

Część 4. PO 1945 ROKU

Rozdział 11. Pierwsza powojenna dekada	325
11.1. Bilans otwarcia	325
11.2. Odbudowa i rozbudowa uczelni	331
11.3. Odrodzenie Polskiego Towarzystwa Fizycznego	359
11.4. Międzynarodowa Konferencja na temat Promieniowania Kosmicznego	363
11.5. I Kongres Nauki Polskiej	366
11.6. Utworzenie Polskiej Akademii Nauk	368
11.7. Wybrane wyniki badań	370

Rozdział 12. Od względnej prosperity do zapaści ...	379
12.1. Pozauczelniane instytuty fizyki	380
12.2. Rozwój ośrodków uczelnianych	392
12.3. Polskie Towarzystwo Fizyczne	407
12.4. Plany, nadzieje i rozczarowania	417
12.5. Mylący obraz – rok 1964	424

2.6. Fizyka atomowa i molekularna	425
12.7. Fizyka materii skondensowanej	439
12.8. Fizyka jądrowa	458
12.9. Fizyka cząstek elementarnych i wysokich energii ...	473
12.10. Fizyka teoretyczna	491

Zakończenie	501
--------------------------	------------

Dodatki	507
Dodatek 1. Laureaci Medalu Mariana Smoluchowskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego	507
Dodatek 2. Fizycy – Laureaci Nagrody im. Marii Skłodowskiej-Curie	507
Dodatek 3. Fizycy – Laureaci Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej	508
Dodatek 4. Fizycy i geofizycy – Członkowie Polskiej Akademii Nauk (1952–2019)	509
Dodatek 5. Fizycy – Członkowie Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności (do zawieszenia działalności w 1953 r.) ...	510
Dodatek 5a. Fizycy i geofizycy – Członkowie Polskiej Akademii Umiejętności (po jej reaktywacji w 1989 r.)	510
Dodatek 6. Fizycy – Członkowie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (przed jego rozwiązaniem w 1953 r.)	511
Dodatek 6a. Fizycy i geofizycy – Członkowie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (po jego reaktywacji w 1981 r.)	511
Dodatek 7. Prezesi Polskiego Towarzystwa Fizycznego	512
Dodatek 8. Zjazdy Fizyków Polskich	513

Wykaz skrótów tytułów czasopism	514
--	------------

Wykaz skrótów nazw instytucji	515
--	------------

Spis ramek	516
-------------------------	------------

Bibliografia	518
---------------------------	------------

Skorowidz rzeczowy	548
---------------------------------	------------

Skorowidz osobowy	553
--------------------------------	------------